

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027
ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ Β΄ ΕΤΟΥΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: 1 ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ: 12	ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ

ΔΙΔΑΚΤΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

1. Ο λόγος ανάγκη της ψυχής (Β΄ Έκδοση), Κείμενα Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, 2014= Λ.Α.Ψ., Γ΄.
2. Ο Λόγος ανάγκη της ψυχής: βιβλίο εκπαιδευτικού (Β΄ Έκδοση), Κείμενα Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων, 2014: http://archeia.moec.gov.cy/sm/14/vivlio_ekpaideftikou_c_gymn_2014.pdf
3. Λεξικό λογοτεχνικών όρων, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2004 = Λ.Λ.Ο.
4. Δημιουργική Γραφή, Οδηγίες Πλεύσεως, Υ.Α.Π., Λευκωσία 2012

ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΣΤΟ ΕΣΠΕΡΙΝΟ:

Γενικός σκοπός του μαθήματος της Λογοτεχνίας στο Εσπερινό Γυμνάσιο είναι η **εξοικείωση** των μαθητών/μαθητριών με τη λογοτεχνία ως **αισθητικό** και **κοινωνικοπολιτισμικό φαινόμενο**, με στόχο την καλλιέργεια του **λογοτεχνικού γραμματισμού**, τη διεύρυνση της **μορφωτικής** τους συγκρότησης και την ανάπτυξη της **κριτικής** και **αισθητικής** τους αντίληψης. Η **Σύνοψη Στοιχείων Λογοτεχνικού Γραμματισμού** λειτουργεί ως υποστηρικτικό εργαλείο για τη **διδασκαλία** και την **αξιολόγηση** του μαθήματος. Περιλαμβάνει τα βασικά στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού που αναμένεται να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες κατά τη φοίτησή τους στο Εσπερινό Γυμνάσιο και αποτελεί κοινό πλαίσιο αναφοράς για εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες. Για αναλυτικότερη ενημέρωση, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανατρέχουν στο θεωρητικό υλικό για τον Λογοτεχνικό Γραμματισμό που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα του μαθήματος. Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας βασίζεται στις αρχές της **διαφοροποιημένης διδασκαλίας**, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές εκπαιδευτικές εμπειρίες, τις μαθησιακές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τους επαγγελματικούς προσανατολισμούς των μαθητών/μαθητριών. Ο/Η εκπαιδευτικός οργανώνει τη διδασκαλία με ευελιξία, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο, τις δραστηριότητες και την αξιολόγηση στις δυνατότητες, στον βαθμό ετοιμότητας και στις ανάγκες της κάθε τάξης. Βασικές αρχές της διδασκαλίας των λογοτεχνικών κειμένων είναι η έμφαση στο **περιεχόμενο** και στα **διαχρονικά μηνύματά** τους, η σύνδεσή τους με το **ιστορικό**, **κοινωνικό** και **καλλιτεχνικό** τους πλαίσιο, η **επικαιροποίησή** τους, καθώς και η **διακειμενική**, η **διαθεματική** και η **διακαλλιτεχνική προσέγγισή** τους.

Οι Τρεις Άξονες του Προγράμματος Σπουδών:

Το Πρόγραμμα Σπουδών οργανώνεται γύρω από τρεις βασικούς άξονες:

- **Γνωστικό Περιεχόμενο:** Εστιάζει στην καλλιέργεια του λογοτεχνικού γραμματισμού, στην ανάπτυξη της γλωσσικής και αισθητικής αγωγής, στην απόκτηση βασικών γνώσεων για τη λογοτεχνία και στην κατανόηση των κειμένων σε σχέση με το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτισμικό τους πλαίσιο. Παράλληλα, επιδιώκει την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας και την ορθή αξιοποίηση της βασικής λογοτεχνικής ορολογίας.
- **Αξιακό Περιεχόμενο:** Αποσκοπεί στην καλλιέργεια ανθρωπιστικών και δημοκρατικών αξιών, στον σεβασμό της πολιτισμικής κληρονομιάς, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της διαφορετικότητας, καθώς και στην ανάπτυξη αισθητικού κριτηρίου και υπεύθυνης κοινωνικής στάσης.
- **Κομβικές Δεξιότητες του 21ου αι.:** Επιδιώκει την ανάπτυξη της αναλυτικής, συνθετικής και κριτικής σκέψης, την κατανόηση διαφορετικών οπτικών, την παραγωγή τεκμηριωμένου προφορικού και γραπτού λόγου και τη δημιουργική αξιοποίηση της λογοτεχνίας για την ερμηνεία της πραγματικότητας.

ΣΥΝΟΨΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ	
Τα γένη της Λογοτεχνίας	Ποίηση, πεζογραφία, θέατρο
A. Δημοτική Ποίηση	
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, υπερβολή, σχήμα κύκλου, ασύνδετο σχήμα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό, ζωντανές εικόνες, έμφαση στο νόημα και συναισθηματική ένταση
Χαρακτηριστικά Δημοτικής Ποίησης	Κανόνας της ισομετρίας Δεκαπεντασύλλαβος στίχος Επαναλήψεις Σχήμα των τριών Σχήμα του αδυνάτου Τυπικά επίθετα (σταθεροί χαρακτηρισμοί προσώπων ή πραγμάτων) Λιτός και ζωντανός λόγος
B. Παραδοσιακή Ποίηση	
Χαρακτηριστικά	Μέτρο, στροφές, ομοιοκαταληξία, λυρικό ύφος, συνάφεια τίτλου και περιεχομένου του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή
Γ. Μοντέρνα Ποίηση	
Χαρακτηριστικά	Ελεύθερος στίχος, απουσία μέτρου, απουσία ομοιοκαταληξίας, άνισες στροφές, χαλαρή στίξη, χαλάρωση της λογικής και νοηματικής αλληλουχίας, ασάφεια νοημάτων, σύμβολα, διασκελισμός, απλή και καθημερινή γλώσσα, αινιγματικός/αμφίσημος τίτλος σε σχέση με το περιεχόμενο του ποιήματος
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο ποίημα	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία:</u> (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Το ποιητικό υποκείμενο: η «φωνή» που εκφράζεται στο ποίημα	Διάκριση ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, δηλ. τον ποιητή
Ποιητική λέξη – Σύμβολο Σημασία και συμβολιστική λειτουργία της ποιητικής λέξης Συγκινησιακός χαρακτήρας της ποίησης	Η μεταφορική σημασία των λέξεων στα ποιήματα και η λειτουργία τους ως συμβόλων Λειτουργία του ποιητικού συμβόλου ως εμπλουτισμένου γλωσσικού σημείου με μεταφορικές σημασίες Συναισθηματική και νοηματική αλληλουχία λέξεων

Δ. Πεζογραφία

Βασικές μορφές έντεχνης πεζογραφίας	Διήγημα, μυθιστόρημα, νουβέλα, χρονικό, μαρτυρίες, ημερολόγιο, βιογραφία, (αυτό)βιογραφία, αυτοβιογραφική αφήγηση, παραμύθι, ευθυμογράφημα
Ο αφηγητής: η «φωνή» που αφηγείται	Διάκριση αφηγητή από τον συγγραφέα (Ο αφηγητής ως πλασματικό πρόσωπο/δημιούργημα του συγγραφέα) Τύπος αφηγητή (συμμετοχή στην ιστορία): <u>Ομοδιηγητικός</u> : συμμετέχει στην ιστορία που αφηγείται είτε ως πρωταγωνιστής (<u>αυτοδιηγητικός</u>) είτε ως αυτόπτης μάρτυρας/ δευτερεύων χαρακτήρας. <u>Ετεροδιηγητικός</u> : δεν συμμετέχει καθόλου στην ιστορία (αόρατος παρατηρητής). Πρόσωπο αφήγησης: Πρωτοπρόσωπη αφήγηση (σε α' πρόσωπο) Τριτοπρόσωπη αφήγηση (σε γ' πρόσωπο)
Αφηγηματική δομή Τα δομικά στοιχεία της αφήγησης	Αφηγητής, πρόσωπα (χαρακτήρες, ήρωες) χώρος, χρόνος, ιστορία, επεισόδια, πλοκή (η οργάνωση και η εξέλιξη των γεγονότων)
Αφηγηματικοί τρόποι	Αφήγηση, διάλογος, περιγραφή, μονόλογος, σχόλιο <u>Λειτουργία</u> : συμβάλλουν στην εξέλιξη της δράσης, στην παρουσίαση των προσώπων, στη σκιαγράφηση των χαρακτήρων και στη δημιουργία ατμόσφαιρας.
Αφηγηματικές τεχνικές	Τρόποι απόδοσης του λόγου των προσώπων: ευθύς λόγος, πλάγιος λόγος Τεχνικές σχετικές με τον χρόνο: <u>αναδρομή</u> (επιστροφή της αφήγησης σε γεγονότα που προηγήθηκαν της κύριας δράσης), <u>πρόληψη/προοικονομία</u> (προαναγγελία γεγονότων που θα συμβούν αργότερα), <u>επιτάχυνση</u> (παράλειψη μέρους της ιστορίας ή περιληπτική του απόδοση), <u>επιβράδυνση</u> (καθυστέρηση της εξέλιξης της αφήγησης μέσω εκτενούς περιγραφής ή σχολιασμού), <u>επανάληψη</u>
Εκφραστικά μέσα Αναγνώριση και λειτουργία τους στο κείμενο	Επανάληψη, παρήχηση, εικόνες (οπτικές, ακουστικές, οσφρητικές, γευστικές, απτικές), παρομοίωση, μεταφορά, προσωποποίηση, αλληγορία, αντίθεση, ασύνδετο σχήμα, υπερβολή, κοσμητικά επίθετα. <u>Λειτουργία</u> : (ενδεικτικά) προσφέρουν ρυθμό/μουσικότητα, δημιουργούν ζωντανές εικόνες, τονίζουν το νόημα και ενισχύουν τη συναισθηματική ένταση.
Χιούμορ Τρόποι έκφρασης του χιούμορ στη λογοτεχνία και η λειτουργία τους	<u>Τρόποι έκφρασης του χιούμορ</u> : λογοπαίγνια, διφορούμενα μηνύματα, παρηχήσεις, επαναλήψεις, υπερβολή, ειρωνεία, σάτιρα, απρόσμενες ή ανατρεπτικές καταστάσεις, κωμικοί διάλογοι, άλλα γλωσσικά παιχνίδια <u>Λειτουργία</u> : δημιουργούν το κωμικό αποτέλεσμα, προκαλούν γέλιο ή χαμόγελο, σατιρίζουν πρόσωπα, συμπεριφορές ή κοινωνικές καταστάσεις, ανατρέπουν ή υπονομεύουν τη συμβατική αντίληψη των πραγμάτων, καλλιεργούν τον προβληματισμό μέσα από το χιούμορ.

ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Περίοδοι Διδασκαλίας
	Ο ΤΟΠΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ	
	Κείμενο 4: Βασίλης Μιχαηλίδης, «Η 9^η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία Κύπρου», Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 104-105	2
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να εντοπίζουν επεισόδια ή σκηνές σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	1. α. Αναγνώριση των βασικών σκηνών του αποσπάσματος (διάλογος Κυπριανού – Κιουτσούκ Μεχμέτ, σύλληψη των αρχιερέων, εκτέλεση του Αρχιεπισκόπου) β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι σκηνές συμβάλλουν στην κορύφωση της δραματικής έντασης και στην ανάδειξη της θυσίας του Κυπριανού.	
2. Να κατανοούν το γεγονός ότι στα λογοτεχνικά κείμενα η πλοκή δεν συμπίπτει πάντοτε με τη γραμμική εξέλιξη μιας ιστορίας.	2. α. Αναγνώριση της πορείας της πλοκής από την αντιπαράθεση έως την εκτέλεση του Αρχιεπισκόπου. β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο ποιητής οργανώνει τα γεγονότα, συνδυάζοντας τον διάλογο, την αφήγηση και τη δραματική κορύφωση.	
3. Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης.	3. α. Αναγνώριση της μεταφορικής σημασίας βασικών ποιητικών λέξεων και συμβόλων («Ρωμιοσύνη», «ίλαντρον», «ήλιος», «γαίμαν μας αυλάτзин») β. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο το ποιητικό λεξιλόγιο αναδεικνύει τη διαχρονικότητα της Ρωμιοσύνης, την αυτοθυσία και την ελπίδα για επιβίωση του ελληνισμού.	
4. Να διακρίνουν τη συλλογικότητα στη λογοτεχνία «του εμείς» και την ατομικότητα στη λογοτεχνία «του εγώ».	4. α. Αναγνώριση της συλλογικής φωνής που εκφράζεται μέσα από τον λόγο του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού και την έννοια της «Ρωμιοσύνης». β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η προσωπική θυσία του Κυπριανού αποκτά συλλογική και διαχρονική σημασία για τον κυπριακό ελληνισμό.	
5. Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε	5. α. Αναγνώριση των βασικών χαρακτήρων του αποσπάσματος (Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, Μουσελλίμης) και της μεταξύ τους σύγκρουσης. β. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο η στάση των δύο προσώπων αναδεικνύει αξίες όπως η γενναιότητα, η	

διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα.	πίστη, η ελευθερία, αλλά και τη βία και την αυθαιρεσία της εξουσίας.	
6. Να αναπτύσσουν την ικανότητα προσδιορισμού, κατανόησης, έκφρασης, δημιουργίας και ερμηνείας των εννοιών, των αισθημάτων, των περιστατικών, των απόψεων και των τρόπων με τους οποίους η λογοτεχνία επεξεργάζεται και ανασυγκροτεί την πραγματικότητα.	6. α. Κατανόηση του περιεχομένου του αποσπάσματος και εντοπισμός των βασικών θεμάτων του (θυσία, ελευθερία, πίστη, Ρωμιοσύνη). β. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο ο Βασίλης Μιχαηλίδης μετασχηματίζει το ιστορικό γεγονός της 9ης Ιουλίου 1821 σε ποιητικό ύμνο για τη Ρωμιοσύνη, την ελευθερία και την εθνική αξιοπρέπεια. <u>Εισηγήσεις – Δραστηριότητες:</u> > Προτείνεται να ακουστεί μελοποιημένο απόσπασμα από την 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία Κύπρου: ενδεικτικά, βλ. https://www.youtube.com/watch?v=IKaOCgO665E	
	Κείμενο 5: Λόρενς Ντάρελ, «Πικρολέμονα» (απόσπασμα), Λ.Α.Ψ. Γ΄, σελ. 121-122	3
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν το αντικείμενο του αφηγείσθαι – το πρόσωπο και το πράγμα – που καθορίζει και τον τύπο της αφήγησης.	1. α. Αναγνώριση του πρωτοπρόσωπου αφηγητή και του αντικειμένου της αφήγησης (η επίσκεψη στο στρατόπεδο συγκέντρωσης της Κοκκινοτριμιθιάς και η συνάντηση με τον Παύλο) β. Κατανόηση του τρόπου με τον οποίο η πρωτοπρόσωπη αφήγηση παρουσιάζει τις απόψεις του αφηγητή για τον Αγώνα της ΕΟΚΑ και τους Ελληνοκύπριους κρατούμενους.	
2. Να αναγνωρίζουν τους βασικούς αφηγηματικούς τρόπους και τους τρόπους απόδοσης του λόγου των προσώπων σε ένα αφηγηματικό κείμενο.	2. α. Αναγνώριση των βασικών αφηγηματικών τρόπων του αποσπάσματος (αφήγηση, διάλογος, περιγραφή) και των τρόπων απόδοσης του λόγου των προσώπων (ευθύς και πλάγιος λόγος) β. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο η αφήγηση, οι διάλογοι και ο ευθύς λόγος συμβάλλουν στην παρουσίαση των διαφορετικών αντιλήψεων του αφηγητή, του Φόστερ και του Παύλου για τον Αγώνα της ΕΟΚΑ και την αποικιοκρατία.	
3. Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	3. α. Αναγνώριση των θεμελιωδών αξιών που αναδεικνύονται στο κείμενο (ελευθερία, ανθρωπίνη αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη, σεβασμός στη ζωή). β. Συσχέτιση των αξιών αυτών με το ηθικό δίλημμα του Παύλου και τη στάση των προσώπων απέναντι στην	

	αποικιοκρατία, αναδεικνύοντας τη σημασία του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. <u>Εισηγήσεις – Δραστηριότητες:</u> ➤ Προτείνεται συνανάγνωση με το αφήγημα του Κώστα Μόντη Κλειστές πόρτες (απόσπασμα), Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 123-124	
	Κείμενο 6: Κυριάκος Χαραλαμπίδης, «Παιδί με μια φωτογραφία», Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 115	2
Δείκτες Επιτυχίας-Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν στα ποιητικά κείμενα τη «φωνή που μιλάει». 2. Να κατανοούν τη σημασία της ποιητικής λέξης και του ποιητικού λεξιλογίου και να αντιλαμβάνονται τον συγκινησιακό χαρακτήρα της ποίησης. 3. Να αναγνωρίζουν τα βασικά εκφραστικά της ποιητικής γλώσσας και να αντιλαμβάνονται τη λειτουργία τους.	1. α. Αναγνώριση του ποιητικού υποκειμένου ως της φωνής που εκφράζεται στο ποίημα. β. Διάκριση του ποιητικού υποκειμένου από τον δημιουργό του ποιήματος, Κυριάκο Χαραλαμπίδη 2. α. Αναγνώριση της μεταφορικής σημασίας των λέξεων και των βασικών ποιητικών συμβόλων του ποιήματος («φωτογραφία», «αγνοούμενος», «ανάποδα») β. Ερμηνεία του τρόπου με τον οποίο οι ποιητικές λέξεις και τα σύμβολα εκφράζουν τον πόνο της απώλειας, τη μνήμη και την τραγωδία των αγνοουμένων. 3. α. Αναγνώριση των βασικών εκφραστικών μέσων του ποιήματος (εικόνες, μεταφορά, παρομοίωση, αντίθεση). β. Ερμηνεία της λειτουργίας των εκφραστικών μέσων: • εικόνες: αποδίδουν παραστατικά το δράμα του παιδιού και των αγνοουμένων, • μεταφορά: αναδεικνύει τον πόνο, την απώλεια και τη διαρκή παρουσία της μνήμης, • παρομοίωση («Όπως ο ρήγας, ο βαλές κι η ντάμα...»): διευκολύνει την κατανόηση της αντιστροφής της πραγματικότητας που βιώνει το παιδί, • αντίθεση («ίσια – ανάποδα», «μικρή – μεγάλη»): τονίζει την ανατροπή της φυσικής τάξης, την απώλεια και το τραύμα της κυπριακής τραγωδίας. γ. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο τα εκφραστικά μέσα συμβάλλουν στη δημιουργία έντονων εικόνων, στη συγκινησιακή φόρτιση και στην ανάδειξη της ιστορικής μνήμης και του ανθρωπίνου δράματος των αγνοουμένων.	

4. Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά.	4. α. Αναγνώριση του ιστορικού και γραμματολογικού πλαισίου του ποιήματος (τουρκική εισβολή του 1974, αγνοούμενοι της Κύπρου). β. Συσχέτιση του ιστορικού πλαισίου με το περιεχόμενο του ποιήματος και τον τρόπο με τον οποίο αναδεικνύεται η ιστορική μνήμη και το ανθρώπινο δράμα. <u>Εισηγήσεις – Δραστηριότητες:</u> ➤ Προτείνεται να ακουστεί μελοποιημένο το ποίημα: https://www.youtube.com/watch?v=WLVqnEB_ZCw	
	Κείμενο 7: Ρήνα Κατσελλή, «Πρόσφυγας στον τόπο μου» (αποσπάσματα), Λ.Α.Ψ. Γ', σελ. 128-129	3
Δείκτες Επιτυχίας- Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα - Εξεταστέα Οι μαθητές/μαθήτριες να είναι σε θέση:	Δείκτες Επάρκειας-Διδακτέα	
1. Να αναγνωρίζουν το αντικείμενο του αφηγείσθαι – το πρόσωπο και το πράγμα – που καθορίζει και τον τύπο της αφήγησης. 2. Να αναγνωρίζουν τους βασικούς αφηγηματικούς τρόπους και τους τρόπους απόδοσης του λόγου των προσώπων σε ένα αφηγηματικό κείμενο. 3. Να κατανοούν τη μη γραμμικότητα του αφηγηματικού χρόνου και τη σημασία των αναχρονιών (ο αφηγηματικός χρόνος δεν είναι πάντοτε γραμμικός).	1. α. Αναγνώριση του τύπου του αφηγητή (ομοδιηγητικός/αυτοδιηγητικός) και του προσώπου της αφήγησης (πρωτοπρόσωπη αφήγηση) β. Αναγνώριση του αντικειμένου της αφήγησης (τα γεγονότα του πραξικοπήματος, της τουρκικής εισβολής και της προσφυγιάς, καθώς και οι σκέψεις και τα συναισθήματα της αφηγήτριας) 2. α. Αναγνώριση των βασικών αφηγηματικών τρόπων του αποσπάσματος (αφήγηση, περιγραφή, σχόλιο) και των τρόπων απόδοσης του λόγου των προσώπων (ευθύς λόγος) β. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο η αφήγηση, οι περιγραφές και τα προσωπικά σχόλια της αφηγήτριας αποδίδουν την εμπειρία του πολέμου, της προσφυγιάς και της απώλειας. 3. α. Αναγνώριση των αφηγηματικών τεχνικών που σχετίζονται με τον χρόνο (αναδρομή, επιτάχυνση, επιβράδυνση). β. Εξέταση του τρόπου με τον οποίο οι χρονικές μεταβάσεις και οι αναδρομές οργανώνουν την αφήγηση και αναδεικνύουν τη βιωματική εμπειρία της εισβολής και της προσφυγιάς.	

4. Να αναπτύσσουν συνείδηση ενεργού δημοκρατικού πολίτη.	4. α. Αναγνώριση των θεμελιωδών αξιών που προβάλλονται στο κείμενο (ειρήνη, ελευθερία, ανθρωπίνη αξιοπρέπεια, δικαιοσύνη). β. Συσχέτιση των αξιών αυτών με τις εμπειρίες της αφηγήτριας κατά την εισβολή και την προσφυγιά, αναδεικνύοντας την ανάγκη σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ειρηνικής συνύπαρξης.	
	ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	10
	ΣΥΝΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΑ ΚΕΙΜΕΝΑ	1
	ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ / ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ	2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΓΡΑΠΤΗ		ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ/ΣΥΝΤΡΕΧΟΥΣΑ/ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
Ένα (1) Διαγώνισμα διάρκειας σαράντα (40') λεπτών για κάθε τετράμηνο	Τελική εξέταση διάρκειας 135 λεπτών	- Προφορική επίδοση - Κατ' οίκον εργασία - Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης (διαθεματικές εργασίες, εργασίες τύπου Project, κ.ά.) - Συμμετοχή σε διαγωνισμούς